

Věchná

1474-1
Sazeček Václ.
Lukavec 40
p. Lovosice

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník V. - Číslo 5

V Zateci 3. února 1950

Cena 3 Kčs

Dokončit úspěšně podepisování smluv

Připravit plán jarních prací

Náš venkov žije v těchto dnech ve znamení závěru akce uzavírání smluv o výrobě a dodávce zemědělských výrobků. Podle dosud dosažených výsledků je možno očekávat, že celková bilance smluv bude úspěšná a že rolníci ve všech obcích zhostí se svého úkolu dobře.

Avšak ani tenkrát, když urychleně dokončíme podepisování výrobních dodávkových smluv, nemůžeme složit ruce v klín. Rolníci si uvědomují, že výrobní dodávkové úkoly nutno plnit a splnit. Proto již dnes musíme přemýšlet a připravovat plán jarních prací, které na sebe nenechají již dlouho čekat. Jak je provedeme, takový bude výsledek celoroční práce. K zajištění zvýšené výrobnosti i v zemědělství, neboť i v zemědělství musíme vyrábět více, lépe a levněji než dosud, je třeba věnovat také zvýšenou péči zpracování půdy, osevu a sadbě atd. To neděláme v zájmu velkostatkářů a fabrikantů, právě naopak — po prvé v našich dějinách pro drobného a středního rolníka. Nezapomínejme proto také na zadní stranu své smlouvy a uvědomme si i závazky, které jsme na sebe převzali pro zajištění svých výrobních úkolů. Je to desatero, které zvýší naše výnosy a tak i životní, kulturní a sociální úroveň.

Někde jsme se také ještě nevyptávali s loňskými smlouvami. Je proto potřebné, aby se naši rolníci znovu podívali do svých sýpek a sklepů a propočítali znovu svou potřebu a mnohým se jistě dodatečnou dodávkou podaří splnit smluvní závazek roku minulého.

Náhradní plnění kontraktů

Ministerstvo výživy vydalo pokyny o náhradním plnění smluvních závazků u těch rolníků, kteří nemohou plnit své smluvní závazky přesně v těch druzích, jak se původně zavázali. Tímto způsobem má dojít k vyrovnání, které umožní rolníkům získat výhody, které plynou ze splnění kontraktů, v prvé řadě povolení domácích porážek.

Náhradní plnění platí pro všechny rolníky bez ohledu na velikostní skupiny. Do náhradního plnění může být započítána i vícedodávka, kterou již rolníci v některé plodině do dnešního dne provedli; tam, kde za takovou vícedodávku byla vyplacena vyšší cena, toto započítání do náhradního plnění však již není možné. To se v prvé řadě týká vepřového masa, kde byl v létě vyplácen příplatek na nadkontingentní maso a brambory.

Rolník má náhradní plnění provést ihned a dodat to, k čemu se v rámci

náhradního plnění zavázal. Může se však zavázat na zvláštní smlouvě, že dodá vepřové maso v náhradním plnění během letošního roku mimo kontrahované množství podle smluvního závazku na rok 1950. Náhradní plnění za rostlinné výrobky hovězím masem se nepovoluje, jelikož je základem zájmem dnešní zemědělské politiky docílit co největších stavů hovězího dobytka, zvláště pokud jde o dojnice.

Náhradní plnění bylo v poslední době prováděno již v plné šíři v pražském kraji a výsledky jsou velmi dobré. Rolníci dodávají v náhradním plnění i brambory. Do akce nebylo pojmuto mléko, vejce a drůbež. O otázkách spojených s těmito dodávkami bude rozhodnuto později. Náhradní dodávky se provádějí v poměrných množstvích podle této přepočítavací tabulky:

Za 100 kg výrobků nedodaných	pšenice		ječmen	oves	kukuřice	brambory	olejniny	vepř. maso		luštěniny	mák
	—	žito						—	—		
pšenice	—	200	100	200	100	400	50	25	50	20	
žito	80	—	80	100	80	250	30	20	30	15	
ječmen	150	200	—	100	100	400	50	25	50	20	
oves	80	100	80	—	80	250	30	20	30	15	
kukuřici	100	150	100	150	—	300	50	25	50	20	
brambory	30	40	25	40	25	—	15	15	20	15	
olejniny	300	400	300	400	300	800	—	45	150	60	
mák	450	600	450	600	450	1200	170	70	250	—	
vepřové maso	400	600	400	600	400	600	150	—	200	100	
hov. maso	250	400	250	400	250	400	100	75	120	75	

Další Jednotná zemědělská družstva na Žatecku

Zaládání Jednotných zemědělských družstev na Žatecku neustále pokračuje. V obci Dobříčany, ve které je většina vojiňských Čechů, hospodařících na malých a středních usedlostech založili JZD. Převzali hospodářské budovy bývalého velkostatku se 40 ha půdy, kterou obhospodařují členové JZD společně.

Všichni zemědělci podepsali výrobní a dodávkové smlouvy a za JZD jeho předseda. Vypracovali si plán práce, který bude znamenat rychlejší a snadnější provádění všech polních prací a zajištění vyšší výnosy.

Druhou obcí na Žatecku, kde založili JZD je obec Zálužice. Rolníci zde poznali, že cestou JZD bude

možno plnit výrobní a dodávkové úkoly mnohem snadněji, než tomu bylo doposud. JZD společně obdělává 10 ha půdy, kterou mu přidělil NPF. Společnou práci zlepší živočišnou výrobu a chov drůbeže. Všichni uznávají přednosti JZD a ve společné práci budou zajišťovat jeho rozkvět a rozšiřování.

Přípravy k jarním zemědělským pracím

Zkušenosti minulých let nás poučují o tom, že na jaře nesmíme promeškati ani den k nástupu k zemědělským pracím a provedení jarního osevu. Čím dříve se dostane zrno do půdy, tím jistěji má zajištěny dobré podmínky pro vzklíčení a další vývoj. V první řadě jde o využití zimní vláhy pro počátek vegetačního období, které bývá často pro další vývoj rostlinné kultury rozhodující.

Letos se musíme snažit, abychom využili všech vymožeností a výhod, které nám již zjednal naše plánované hospodářství. Při jarních zemědělských pracích to znamená využití především všech mechanických prostředků, které jsou po ruce. Až dosud se často stávalo, že zemědělské stroje na vesnici, pokud byly v držení statkářů a vesnických boháčů, byly zaměstnány jen pro velmi omezenou dobu roku a velkou jeho část zhusta prozahálely. Takové mrhání pracovními prostředky si na-prosto nemůžeme nadále dovolit a proto je nezbytné, aby tyto stroje

byly zajištěny pro zpracování půdy a osevu všech rolníků, zejména drobných a středních.

Nedávný sjezd Státních strojních stanic nás přesvědčil, jaká mohutná síla nám roste v tomto zařízení, které má nejen ulehčiti práci u malých a středních rolníků, ale zároveň jakostně zlepšiti zpracování půdy a všechny ostatní zemědělské práce. Státní strojní stanice také v duchu svého usnesení činí přípravy, aby se v nastávajícím období staly co nejvydatnějšími pomocnými malých a středních rolníků, aby jejich činnost soustavně přispívala k zvyšování produktivity zemědělské práce. Ve smyslu nedávného projevu ministra zemědělství Julia Ďuriše na celostátní konferenci Státních strojních stanic, chystají se STS utužit spolupráci především s Jednotnými zemědělskými družstvy. Svědčí o tom skutečnost, že v řadě krajů Státní strojní stanice se ujaly patronátu nad Jednotnými zemědělskými družstvy. Tím se vytváří pevný základ

pro spolupráci, která prospívá jak Jednotnému zemědělskému družstvu, tak i celé zemědělské produkci. Bezprostřední styk, který Státní strojní stanice naváže s Jednotným zemědělským družstvem, nad nímž převzala patronát, umožní, aby STS se dopodrobna seznámila s výrobními úkoly JZD a všemi silami přispěla k jejich splnění.

Nejlépe se k tomu dospěje na základě přesně vypracovaného plánu nastávajících prací, jaký na pří. pracoval na kladenském okrese ředitel Státní strojní stanice v Unhošti Struhač. Tento plán byl projednán na předběžných poradách se zemědělci a schválen též okresním národním výborem. Plán pamatuje na všechny důležité zemědělské práce a stává se tak základem pro celoroční rozvod zemědělských prací v okrese.

Lesy pomáhají zemědělcům

- tmz - Pod tímto názvem pobíhá právě akce, jejímž úkolem je nábor v řadách zemědělců, aby se v době poměrně pracovního klidu zúčastnili těžebních prací a odvozu dříví v určených oblastech státních lesů v pohraničí. Ministerstvo zemědělství vydalo právě směrnice ku provádění této akce. Zemědělci, kteří se během roku 1950 rozhodnou pro tuto akci a nastoupí v určených oblastech, zaručuje se mimo mzdu a pojištění podle platných předpisů pro lesní dělnictvo ještě tyto premie: za každých vyrobených 20 plných metrů dříví dostanou podle volby buď 5 plných metrů palivového dříví t. j. 7 prostorových metrů nebo 4 plné metry tyčí nebo půldruhého krychlového metru žeziva, nebo také všechny tři druhy v kombinaci podle určitého klíče. Vyrobí-li zemědělec více, zvyšuje se mu úměrně premie.

Poměrně jako pro vyrobení dřeva jsou stanoveny také premie pro odvoz. Za každých odvezených 60 odvozních jednotek premie buď 5 plných metrů palivového dříví nebo 4 metry tyčí, nebo půldruhého metru krychlového stavebního žeziva nebo všechny tři druhy dříví, po případě půl metru krychlového žeziva a 1 1/2 plného metru tyčí a 2 metry paliva, nebo v jiné kombinaci podle určitého klíče.

Tytéž výhody budou poskytovány stálému lesnímu dělnictvu, které pracuje u ředitelství státních lesů, kde tato akce bude prováděna.

Nábor zemědělců je organizován v každém kraji důvěrníkem krajským, v okresu okresním a v obci důvěrníkem místním. U nich si mohou zájemci vyžádat podrobnější informace.

Nové mechanizační prostředky pro naše zemědělství

- tmz - Ministerstvo zemědělství i jeho pracovní složky jako je mechanizační komise Poradního sboru pro výzkum a zhospořádání práce má již pečlivě vypracované plány, podle kterých společně s průmyslem budou řešeny jednotlivé úkoly ve vývojových dílnách Agrostroje, státních statků, strojních stanic, pokusníků-praktiků z řad zemědělců i ostatních.

Tak během března bude již dodáno na několik set sázecích strojů pro naklíčené i nenaklíčené brambory, jako poloautomaty pro práci za traktorem o výkonu 15 koňských sil. Denní výkon jednoho sazeče je 1,2 až 1,5 ha a při tom uspoří se 65% ruční práce při srovnání s ručním sázením.

Během roku bude dohotoveno několik set moderních, velmi výkonných mlátiček, jako automatů. Protože jde o stroje, k jejichž obsluze postačí 3 až 4 lidé, budou znamenat o žních opravdovou převrat při výmlatu. Větší typ s výkonem 20—25q za hodinu bude vyzkoušen a dán do výroby příští rok.

Z orného nářadí jako novinku pro zemědělství nutno zaznamenat nesené pluh, kultivátory a pod., kde pomocí speciálního zvedacího zařízení na traktorech dosáhne se automatického zvedání nebo spouštění. Na několik set souprav má v programu náš národní průmysl, zatím k traktorům Zetor 25.

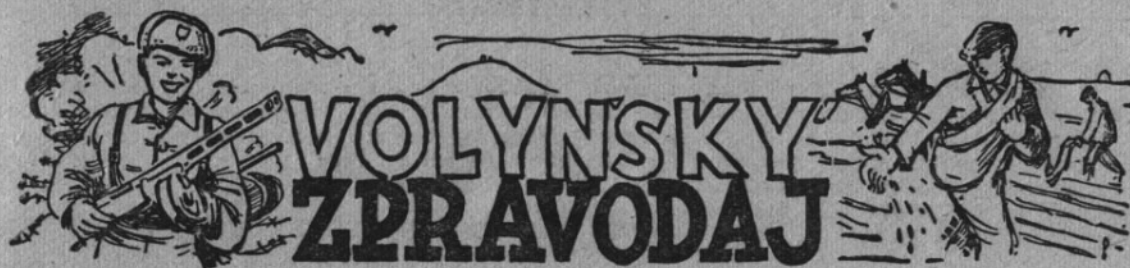
Pro potřeby našich bramborářů jsou zkoušeny nové typy třídičů brambor, které mají zvlášť velký výkon, hlízy se dokonale třídí a neporaňují.

Jako opravdovou novinku bude vyzkoušen prototyp vlastní žací mlátičky pro československé poměry. Jak víme, dovezené stroje plně nevyhovují, protože sláma a plevy nezachycují ani nějak nevází a semena plevelů ponechávají na polích a pod. Pokusíme se o vyřešení tohoto skutečně moderního mechanizačního prostředku na zcela nových požadavcích se zcela vlastními prostředky.

O žních budou již pracovat nové samovazače konstruované výhradně pro práci za traktorem. Jejich pojížděcí rychlost bude zvýšena na 6 až 8 km a záběr 8 stop s vázáním všech druhů motouzů u nás používaných. Pro sečení silážních rostlin vyzkouší se nový druh tak zvané žací žezáčky, která nejen že přímo na poli zelenou píci poseče a rozfeže, ale i na přivěsný vůz nafouká. Bude to první stroj tohoto druhu v Evropě vůbec.

Konstruktivně se začíná řešiti nový speciální traktor pro kulivační práce, na který bude možno účelně a snadno připevňovati nejrůznější nářadí zvláště pro kopčení, pletí, postřikování atd. Mimo to bude řešen i středně silný traktor o výkonu 35 KS pro obtížnější poměry půdní a lehčí práce v lesnictví a dopravě.

Z tohoto výpočtu činnosti a úkolů je vidět, že výzkumu a vývoji nových mechanizačních prostředků pro naše zemědělství je věnována v letošním roce zasloužená pozornost, v zájmu zvýšení produktivity práce a zlepšení životní úrovně drobných a středních rolníků.

Zprávy svazu

Odklad splátek za přidělené zemědělské usedlosti

Volyňským Čechům — zemědělcům, kteří podali včas své přihlášky k hromadné žádosti Svazu Čechů z Volyně Národnímu pozemkovému fondu byl povolen odklad splátek za přidělené zem. usedlosti v r. 1949. Všem těmto žadatelům byly pak dodatečně zaslány buď přímo nebo prostřednictvím příslušného MNV dotazníky za účelem zjištění výše jejich pohledávek a zmocnění k inkasu úhradové částky pro NPF. Krajané, kteří tyto dotazníky obdrželi, měli za povinnost obratem je řádně vyplnit, nechat potvrdit na MNV a vrátit Svazu. Bohužel, je dosud značný počet těch, kteří tak neučinili. Upozorňujeme proto všechny tyto vol. Čechy velmi důrazně, že neučiní-li tak v nejbližší době, vydávají se v nebezpečí, že jim bude zrušeno povolení k odkladu splátek za rok 1949 a Svaz Čechů z Volyně nebude v žádném případě jednat v jejich prospěch a žádat o event. další odklad v r. 1950. Bude to jediné jejich vinou. Svaz Čechů z Volyně se zavázal, že odevdá hromadné NPF v určené lhůtě zpracované zmíněné dotazníky a jen pro nedostatek pocitu odpovědnosti u našich krajanů tento závazek dosud nesplnil. Vyzýváme proto na poslední všechny, jichž se to týká, aby tuto věc neodkladně vyřídili.

Volyňští Češi — zemědělci, kteří své přihlášky k hromadné žádosti SČzV NPF podali opožděně, nemohli být pojeti do hromadných seznamů k naší žádosti a dosud jim odklad splátek nebyl povolen. Svaz Čechů z Volyně zašle jim proto v těchto dnech buď přímo nebo prostřednictvím MNV dodatečné dotazníky. Teprve po vrácení řádně vyplněných, podepsaných a MNV potvrzených dotazníků bude vyhotoven další seznam osob, navržených k poskytnutí odkladu splátek. Bude záležet na zájemcích samotných, kdy se tak stane. Na dotazníky, které nebudou vráceny nejpozději do konce února t. r., nebude v žádném případě brán zřetel. Chceme-li určité výhody, musíme umět plnit minimální povinnosti s tím související.

Poděkování. Svaz Čechů z Volyně děkuje všem, kteří se zasloužili o organizaci čtvrtého plesu vol. Čechů v Žatci, v prvé řadě kr. Pavlíkovi a Tučákovi.

Inkaso splátek 1949 — odklady volyňským Čechům

Národní pozemkový fond v Praze zasílá v předmětné záležitosti všem pobočkám následující přípis (čj. 6456/50 - II/7 ze dne 20. ledna 1950):

Svým dopisem z 5. prosince 1949 čj. 146324/49-II/7 poslalo Vám úvěrové oddělení seznam volyňských Čechů, u nichž nemají býti nadále vybírány peníze na splátky a v případech, kde o to požádají, mají býti uvolněny i částky dosud zadržené.

Svaz Čechů z Volyně v Žatci měl tyto seznamy Národnímu pozemkovému fondu předložit do konce listopadu 1949, předložil je však až 5. prosince 1949 a tím se stalo, že některé peněžní ústavy obdržely tyto seznamy až v době, kdy již vyinkasované částky (a tedy i ty, které vybíraly od reemigrantů z Volyně) odvedly na podúčty pobočky Národního pozemkového fondu.

Postižení volyňští Češi se zcela oprávněně domáhají vrácení částek, které jim byly zadrženy. Národní pozemkový fond je upozornil prostřednictvím Svazu Čechů z Volyně, aby žádosti o vrácení odvedených splátek na úhradu podávali u poboček Národního pozemkového fondu. Pobočka potom zjistí

1) zda žadatel je uveden v seznamu, který pobočka obdržela s výše cit. dopisem ústředí (úvěrové oddělení obdrželo seznamy dvojmo, jeden poslalo peněžnímu ústavu a druhý pobočce, takže nemá možnost provést tuto kontrolu),

2) zda peněžní ústav příslušnou částku skutečně odvedl na podúčty pobočky, a dopisem, adresovaným úvěrovému oddělení Národního pozemkového fondu v Praze navrhne vrácení příslušné částky, jejíž výši v dopise uvede, a ovšem i jméno a adresu odvětvce.

Za předsedu: Dr. Wajtr v. r.

Čs. stát. občanství reemigrantům

Lhůta k podání žádosti o čs. státní občanství pro krajanů — navrátilce byla prodloužena do konce r. 1950. Upozorňujeme všechny vol. Čechy, kteří snad dosud nemají listiny o udělení čs. stát. občanství, aby si neodkladně podali žádost na ministerstvo vnitra prostřednictvím příslušného ONV.

Majetek reemigrantů zanechaný v SSSR (na Volyni). Přihlašování válečných škod na tomto majetku způsobených, zálohy na náhradu

V předposledním čísle Věrné stráže byla uveřejněna stručná zpráva týkající se otázky přihlašování válečných škod a žádostí o zálohu na tyto. Poněvadž nebyla všude správně pochopena a interpretována, uveřejňujeme v plném znění obsah přípisu ministerstva vnitra, který jsme obdrželi jako odpověď na naši žádost v této záležitosti:

K tamnímu shora citovanému dopisu sděluje ministerstvo vnitra toto:

Podle ustanovení § 6, odst. 3 dekretu č. 54/1945 Sb., o přihlašování a zjišťování válečných škod a škod způsobených mimořádnými poměry, musela býti přihláška škody podána nejpozději do 21. dne ode dne účinnosti dekretu, jinak není k ní přihlášeno. Prokázala-li však strana, že nemohla přihlášku podat ve lhůtě pro vážné překážky, může býti přihlášeno i k přihlášce později podané. U volyňských Čechů, kde lhůta k podání nemohla býti dodržena, ježto se vraceli teprve během let 1947-48 a dále pro jiné vážné překážky, přihlášky válečných škod samozřejmě se uznávají a mohou býti za uvedených předpokladů podávány. Ostatně v takových případech okresní národní výbory přihlášky válečných škod přijímají. Podotýká se však, že z podání přihlášky nevzniká straně právní nárok na náhradu škody (§ 8, odst. 1 dekretu č. 54/1945 Sb.), šlo pouze o akci soupisovou.

Lhůta pro podání žádosti o zálohu na náhradu válečné škody podle zák. č. 161/1946 Sb. byla stanovena směrnicemi ministerstva vnitra z 6. listopadu 1946, doplněnými výnosem z 9. dubna 1948 (úplné znění směrnice obsahuje vyhláška ministerstva vnitra z 15. dubna 1948, č. 599, Úř. list díl I) do 15. května 1948 (odst. B, odstavec 14 směrnice). Tuto lhůtu nelze prodloužit, již také proto, že řadě žadatelů byly jejich žádosti zamítnuty právě z důvodu, že nebyly podány včas. Pro event. zmeškání lhůty mohlo by býti povoleno k návrhu strany navrácení v předešlý stav za předpokladů § 84 vl. nař. č. 8/1928 Sb. Poněvadž však podle § 85 téhož vládního nařízení lze návrh na navrácení v předešlý stav podat v každém případě nejdéle do 6 měsíců po uplynutí zmeškané lhůty, t. j. návrh musel by býti podán nejpozději

do 15. listopadu 1948, nepřichází ani toto opatření v úvahu. Přesto však ještě v roce 1948 dalo ministerstvo vnitra býv. zemským národním výborům a pověřenectvu vnitra pokyny, aby opožděně podané žádosti byly ohleduplně posuzovány zvláště se zřetelem k sociálním poměrům žadatelů.

Podotýká se však, že od začátku roku 1949 nejsou již k dispozici prostředky, z nichž by případné další zálohy na náhradu válečných škod mohly být vypláceny, mimo nepatrné zbytky úvěru z roku 1948 a výjma omezené prostředky získané od ministerstva práce a sociální péče pro poskytování podpor sociálně nejpotřebnějším osobám z řad žadatelů o zálohu na náhradu válečné škody, jimž se záloh dosud pro nedostatek úvěru nedostalo.

Podávání žádostí o zálohu na náhradu válečné škody teprve nyní nemá proto význam, nehledě k tomu, že záloha může resp. mohla být poskytnuta, jen po předchozím ocenění válečné škody, což v případě volyňských Čechů jest téměř nemožné, ježto škoda se stala mimo území ČSR.

Za ministra: Turek v. r.

Oznamujeme tímto, že dne 12. února 1950 o 9. hod. ranní se bude konati v místnosti „Hotel Růže“ v Podbořanech mimořádná valná schůze odbočky Svazu Čechů z Volyně s následujícím denním pořadem:

1. Zahájení a uvítání přítomných členů
2. Zpráva finančního hospodaření pokladníka a revis. komise za r. 1949
3. Udělení absolutorium dosavadnímu výboru odbočky
4. Volné návrhy.

Žádáme proto, aby se všichni členové odbočky na tuto schůzi dostavili.

Výbor Svazu Čechů z Volyně, odb. v Chebu, zve tímto všechny krajanů — vol. Čechy a členy Svazu na valnou schůzi své odbočky, která se bude konati v neděli dne 12. února 1950 o 9. hod. ranní v sále Radničního sklípku v Chebu, nám. Dr. Beneše (budova pošty).

Program schůze:

1. Zahájení
2. Zpráva o činnosti odbočky
3. Zpráva revisní komise
4. Volba nového výboru
5. Volba zástupců na valnou schůzi Svazu Čechů z Volyně v Žatci
6. Volné návrhy.

Prosíme, abyste včas a všichni z celého okresu Cebka se dostavili na naši schůzi a nezapomeňte rovněž na povinnost placení členských příspěvků.

Výbor odbočky.

Oznamujeme všem krajanům z Volyně, že dne 19. února 1950 výbor odbočky Svazu Čechů z Volyně v Chebu uspořádá II. společenský ve-

čer vol. osídlenců na Chebsku ve ve Frant. Lázních, Učinkují 2 hudby. Připravuje se rovněž kulturní pořad a jiná překvapení. Vstupenky možno zakoupiti u důvěrníků na obcích a na místě u pokladny. O spojení auto-

busy do Fr. Lázní postaráno. Zveme proto všechny krajanů a přátele a těšíme se na upřímnou, srdečnou a prostou volyňskou zábavu.

Výbor odbočky.

Hlídká volyňských záložníků Fond bojovníků za svobodu při ministerstvu národní obrany

Před vánočními svátky byla v našem listě uveřejněna zpráva o tom, že nemajetní účastníci boje za čs. národní osvobození, nebo příslušníci jejich rodin a pozůstalí se mohou ucházet o poskytnutí výpomoci z Fondu bojovníků za svobodu při MNO v Praze X, Invalidovna, pavilon C. Mnozí čtenáři našeho listu, Češi z Volyně, použili tohoto upozornění a podali si žádosti, na které již mají odpověď. Aby napříště nedocházelo k zbytečnému dopisování, upozorňujeme své čtenáře na to, v kterých případech může Fond bojovníků za svobodu uchazečům vyhovět:

Žadatel musí být bývalým bojovníkem za svobodu, nebo příslušníkem rodiny bojovníka za svobodu a pozůstalým po něm. Mezi volyňskými Čechy mohou být bojovníci za svobodu z první světové války jako bývalí příslušníci čs. zahr. vojska na Rusi (legionáři), nebo jako čs. krasnoarmějci. Pozůstalými jsou vdovy a nezletilé děti těchto bojovníků, nebo jejich rodiče. Z druhé světové války jsou zde příslušníci čs. arm. sboru v SSSR, partyzáni a příslušníci Rudé armády, vdovy, sirotci a rodiče těchto bojovníků. Zletilé a výdělečně-činné děti nejsou již zahrnuty do péče Fondu.

Uchazeč o výpomoc musí prokázat svoji příslušnost k boji za svobodu. Potvrzení o tom vydává min. nár. obrany v Praze X., Invalidovna, pavilon C a je v zájmu každého účastníka, aby si úřední osvědčení podle zákona č. 255/46 opatřil. Komu toto osvědčení chybí, musí počítat se zdržením vyřízení, poněvadž

jeho žádost je postoupena k ověření ministerstvu národní obrany. Je třeba, aby v žádosti byla uvedena všechna osobní a vojenská data bojovníka za svobodu, i když není sám žadatelem, neboť pouze tato data jsou MNO prověřována a pro Fond důvodem k mimořádné výpomoci.

Výpomoc je poskytována pouze uchazečům potřebným, kteří svými příjmy nekryjí životní minimum, po Kčs 700,— na osobu, a kteří nemají většího nemovitého majetku. Dále je výpomoc poskytována v případě nemoci uchazeče, jeho manželky nebo dětí. Trvání a léčení choroby musí být ověřeno lékařem a doloženy účty za léčení. Zvláštní zřetel při poskytování výpomoci je brán k studujícím dětem na vyšších školách a učňům.

Nemocné bojovníky za svobodu a členy jejich rodin může Fond umístit za mírných podmínek ve svých lázeňských domovech v Piešťanech, Poděbradech a v Karlových Varech, podle lékařova doporučení. Rekonescenty a rekreatanty přijímá Fond do své ozdravovny ve Spindlerově Mlýně v Krkonoších, která je v provozu po celý rok.

Žádosti uchazečů o výpomoc, nebo o lázeňský pobyt musí být ověřeny místní jednotou Svazu bojovníků za svobodu a kde není, tedy místním národním nebo akčním výborem, po případě, nejsou-li v místě orgány právě uvedené — velitelstvím SNB. Žádosti volyňských Čechů mohou být ověřeny jejich Svazem. Žádosti posílejte přímo Fondu bojovníků za svobodu při MNO v Praze — Karlíně, Invalidovna C.

Dějiny české Volyně

Dr. J. Folprecht

Přechod sám při tehdejších nedostatečných komunikačních, hlavně v Haliči a potom tím více za hranicemi, byl nesmírně obtížný. A na místě samém objevovaly se čím dále, tím důležitější existenční otázky. Právě se, když tyto lidé přinesli do Ruska 20.000 lidí jako částku, mající stačiti asi o 1000 rodin.) I při řádkách pozemků životních i technických potřeb tato částka byla nepatrná. Vypůjčování peněz bylo obtížné, třebaže Ukrajinci se k nim chovali s počátku neobyčejně přátelsky, takřka bratrsky. Ale byli to lidé snad ještě chudší, než byli noví přichozí.

Organisaci peněžních nebylo a mnozí dohazovači naléhali na rychlé zaplacení pozemků přidělených, nedělávali žádných smluv, takže mnozí krajané musili půdu platit dvakrát i víckrát.

Úvěr mohli poskytnouti pouze Židé. Tito se dívali na krajané jako na živel, který nezná ani jazyka, ani právních poměrů, ani hospodářských, ani místních obecních ani volostných ustanovení, na živel, o který nestačí starati oněch několik plnomocníků, kteří také neznali řádně tuto paňskou zemi a půdu. Postavení na třetí noze nutilo přichozí, že musili odstoupiti na lichvářské úroky, za které jim Židé a jiní lidé nesvědomití půjčovali peníze. Auerhan uvádí, že lidé v Lucku jim dávali úvěr za 3 týdny z ruble za jeden týden; Ciococka ukazuje k tomu, že z půjček Čechové platili dvě kopějky z ruble měsíčně, tedy na 700%.

Vystěhovalecká společnost, k níž se připojil i František Příbyl s nejpřísnějšími úmysly, ale z neznalosti porušila, byla tak svědomitá, jako každá podobná společnost. Přichozím radili různí agenti, kteří je dostali do rukou už na hranicích a provázeli je do sídliště. Přitom bedlivě pečovali o to, aby přistěhovalci neměli v kraji žádného přístupu k nikomu, kdo by jim mohl poskytnout nějaké příspěti, třeba jen radou.

Agenti buď byli nesvědomití, nebo sami nevyznali v postupu a sdělování smluv, takže kupující se neověděli, zda na pozemcích vážně

dluh, státní nebo osobní nebo církevní servitut, a poněvadž v takových případech často šlo o zaplacení rychlé nebo o úplnou ztrátu pozemků, na něž už byl dán závdavek, tu agenti nedovedli nebo nechtěli pomoci a Žid se svými lichvářskými úroky stal se pro přistěhovalce svou rychlou pomocí spasitelem.

II. Těžké začátky Počátky neshod s domácími

Nepořádky, spory a neshody, které většinou byly způsobeny nedostatečnou organisací prodeje, úplat a záloh na pozemky, špatně sjednanými smlouvami a jich neurčitostmi, kazily však poměr k dom. lidu, který byl s počátku velmi dobrý. Ke zkalování tohoto poměru přispívaly však dále okolnosti, jimiž opět noví osadníci nebyli vinni.

Hospodářství Ukrajinců bylo velmi primitivní, což doznávají všichni ruští autoři, kteří tyto poměry probírali. Našli se ovšem mezi osadníky lidé, kteří, místo aby domácí hospodáře poučovali, využívali jejich neznalostí a kupovali od nich hnůj, kterého Ukrajinci pro pole neužívali a který spalovali. Značná a velmi se odlišující úroda, kterou Čechové hned první rok po svém modernějším a lepším hospodaření sklídili, vsadila do mysli domorodců domněnky, že si Čechové vybrali nebo že jim byla přidělena lepší půda než mají oni.

Potom se však vyskytla otázka českých výsad na Volyni, které působily i dále rozkol a nedorozumění mezi Čechy a domácími obyvatelstvem. Tato první „výsada“ nebyla ovšem výsadou, nýbrž plodem lepší práce. Ale výsady pozdější, skutečné, byly ruskou vládou Čechům dávány pod zorným úhlem hospodářského povznesení celého kraje, což Ukrajinci těžce chápali.

Došlo se až tak daleko, že Čechové si musil hlídati svá pole, aby domácí lidé jim úrodu, kterou považovali za nespravedlivou a privilegovanou, neničili, aby jim ji nespásali a neodváželi.

Stávalo se také, že pozemky a le-

sy, které byly zakoupeny, patřily za určitých podmínek českým přistěhovalcům, avšak právo mužiků, že mohli na těchto pozemcích a v lesích pásti dobytek, smlouvami dotčeno nebylo. Proto vznikaly mezi Čechy a Ukrajinci často i vážné šarvátky.

Tyto počáteční neshody se časem srovnaly a vzájemný poměr Ukrajinců a Čechů se zlepšil. Čechové stali se Ukrajincům hospodářským a civilizačním vzorem, jehož oprávněnost Ukrajinci uznávali i z něho těžili, a to stejně za doby ruské jako za polské. Že Ukrajinci dosáhli vyšších učilišť, je do značné míry odleskem tohoto českého působení na Volyni.

Nejlépe dokladem toho jest, že ač byli Ukrajinci přesvědčeni o tom, že jim Čechové půdu ubírají a ubrali, byl jejich poměr k Čechům mnohem příznivější než k Polákům, což se projevilo i v posledních dobách.

Jak se jevili první čeští vystěhovalci na Volyni

Je to otázka velmi složitá. Všimněme si nejprve důležitého odstínu, s kterým se Čechové vypořádávali po dvě desetiletí a s kterým se řádně nevypořádali — otázky náboženské.

Nevíme, kdo Čechy na Volyni představil jako husity. Připisovalo se to Palackému i Riegrovi už na Slovanském sjezdu. Myšlenka tato zaváněla už národnostní politikou vzhledem ke katolickým Polákům a žádný z politiků by ji byl jistě — aspoň ne veřejně — nemohl vysloviti už vzhledem k tomu, že to bylo Eridino jablko, které by zásadně bylo porušilo ideu sjezdu slovanského.

Ty rodiny, které se v letech 1868 a 1869 na Volyni přestěhovaly, jistě neznaly a netušily, že by mohly tvořiti církev husitskou, o jejíž organisaci nemohly míti nějaké představy.

1) Križanovskij uvádí, že r. 1869 bylo na Volyni už přes 1000 českých rodin.

Popisy českých osad na Volyni — České Novosilky

Mezi oběma obcemi je velký kopec mírně stoupající od staré osady, avšak příkře spadající k osadě nové a k rybníku. Kopec od nové osady, na nejpříkřejším svahu je porostlý dubovým lesem, mezi nímž je také několik starých sosen.

Na tomto kopci byla vystavěna v 1930 roce nová, dvoutřídní škola. Pozemek dala stará obec a půl stavby měla dokončiti nová obec. Ježto však se obě obce nepohodly k vůli stavebnímu místu, stará obec dokončila celou stavbu. Ze školy bylo viděti do dálky až 20 km (k západu a k jihu).

Nová obec stavěla usedlosti při klikaté cestě, jež vedla údolím dědiny. Domy po pravé straně byly příkře pod strání, která se vysoko nad nimi zvedala v celé délce osady a daleko za ní k severu. Jiné domy byly vlevo na temeni mírného návrší. Celá obec dělala dojem, jakoby seděla na dně bývalého jezera (vyjma horní cesty) a čím blíže k rybníku se dolina zúžovala, jako by tu bývala kdysi protřzená hráz. Černozem byla do hloubky 1—1¹/₂ m, pak byla červená, žlutá hlína do 4—5 m, dále křída.

Stavby

Před příchodem přistěhovačů — Čechů byla zde v osadě Staré Novosilky pouze krčma při cestě z Horochova k Berestečku se zájezdním dvorem na „Židovkách“. Za novou osadou 1 km směrem k Lucku bylo několik chatrčí pod vysokým kopcem, kde bydlili drvaři, kteří osekávali v okolním lese pražce pod železnicí a bednářské dýhy.

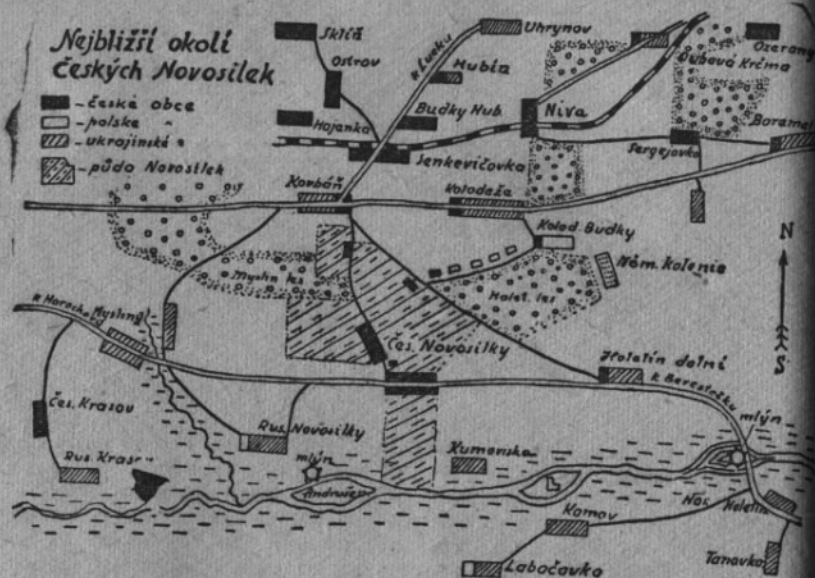
Zbytky staré roubené studně dodnes jsou ještě viditelné při cestě. V této části pozemků Nových Novosilek jsou nejdívočeji doliny a strže, do nichž přistěhovačci svalovali kmeny dubů když mýtili okolní les. Část dřeva také spalovali.

První stavby v obcích byly roubené z celých dubových klád, jako nějaké pevnosti. Štítové domy (lomenice) byly ozdobně vyřezávány, na dvoře se tyčily na sloupech ozdobné hořbalky.

Později se stavělo již na sloupech, mezi něž se zakládaly třicoulové draženice. Kryt byl slaměný, někde šindelový.

Když se založily cihelny (Vavrochova u Havelků Janatkova pod kopecem u školy a Lamačova v nové osadě - 1930), začaly se také stavět domy z cihel.

Za Polska v 1922 se začaly krýt domy bílým zinkovým plechem. Málo kdo měl kryto slámou. Studny byly různé hluboké: dole při cestách 5—7 m, výše položené 10—12 m, škola na kopci měla studni 50 m hlubokou. Studny byly z počátku roubené, později zděné z cihel a nejno-

vější z cementových kruhů. Sklepy byly zděné, dílem pod stavením, dílem na dvoře. Nejlepší sklepy měli Karel Haken a Frant. Dostál — oba ve stráních.

Za stodolami bývalo přidělené pole na zeleninu, rané brambory a pod, ve výměře asi půl ha (drobní zemědělci čtvrt ha). Na dvoře, kolem staveb a za stodolou byly ovocné stromy: jabloně, hrušně, třešně, višně, slívy, ořechy. Tu a tam mezi stromy stály úly, někde velké včelíny. (Čmuchaček Lad. 30 úlů, Vrba Frant, 18 úlů a Horáček 8 úlů).

Život v obci před první světovou válkou

Každá obec měla svého starostu. Několik obcí tvořilo gminu (rusky „volost“). Česká gmina byla v obci Kupičově, největší české, avšak 75 km na západ vzdálené obci, kde byl český „sojt“ a české úřadování. (Viděl jsem tyto české úřední knihy v Kupičovské obci v 1933 r.). Sem se jezdilo také v soudních rozepřích.

Jinak se jezdilo v úředních nebo zemědělských záležitostech do újezdního města Vladimíru Volyňského rovněž 70 km k západu.

Ve zvláště důležitých věcech třeba bylo jeti až do gubernského města Žitomíru, 130 km k východu. Někteří občané tuto cestu konali koňmo - po vozy nebo v zimě na saních.

Běžné nákupy se vyřizovaly v městských Horochově (18 km), Berestečku (14 km) nebo v Lucku (50 km).

Do kostela (katolic.) se jezdilo do Horochova nebo do Berestečka, a často do kaple v Ruských Novosilkách (keple Slavoševského).

Když byli Češi nuceni přijmouti pravoslavní (následkem koupě pozemků, řemesel, obchodu, uzavření různých smluv a pod.), kolem r. 1875 navštěvovali okolní pravosl. chrámy.

V Heletně působil český pravoslavný farář O. Antonín Pařízek.

Mládež vyučovali v prvních letech staří lépe vzdělání osadníci jako tinek a Horušický.

Později byla postavena v pro staré obce škola v 1873. r. Prv učitelem byl Polvka z Kupičovy, druhým Novák, který přijel z Čech.

Třetím učitelem byl Ukrajinec Andrušenko, čtvrtým učitelem byl Rus.

V domě Nováka byla státní prodejna na lihovinu, později tato prodejna byla v domě Františka Kněžáčka. Máci i okolní občané chodili sem „vodku“, která se prodávala v pečetěných lahvích („štof, půl kvaterka, kruček“) v místnosti od kterých se zadržovanou přepálenou Prodavač („siděščík“) byl v obci velmi váženou a důležitou osobou; státní zaměstnanec se rovnal učitel nebo knězi.

Hlavní prací přistěhovačů byl mýcení lesů a tím zakládání nových polí, také chmelnice se v obci zakládaly a nejvíce vynášely.

Vedle toho se zakládaly ovocné sady (každý štěpil a rouboval mladé stromky), včelíny (dosud byly dvě včelny v lesích, jež Ukrajinci vybírali mezi vykuřovali), a hlíny se stavěly stavby. Vypalovaly cihly ve třech cihelnách: Vavrochova, u Havelků, Janatkova pod kopecem a Lamačova v Divoké strži. Hlíny se také prodávaly přespolně.

V obci byl pouze hasičský spolek. K vojenské službě Čechy nebral v 1900. r.

První světová válka

V prvních dnech světové války v 1914 se přes luka ke mlýnu Andrušenkovu přebrodiva maďarská armáda kolem 200 jezdců, kteří se omykali do Andrušenkův ostrov. Zde zaskočila ruská pěchota a vybíhala do jednoho. Kofist — jako se přikrývky, řemení atd. rozebrali. Kolní občané, mezi nimi také

Д. МЕДВЕДЕВ
Герой Советского Союза

(5 продолжение)

Три месяца тому назад к нам присоединился маленький партизанский отряд. В нем было несколько местных жителей и целая семья Струтинских: отец, мать, пять сыновей, дочь и племянница. Старший сын, двадцатидвухлетний Николай, был командиром этого отряда. У нас Коля Струтинский очень скоро стал общим любимцем. Отважный и спокойный, он умел выполнить любое сложное поручение. Поэтому мы смело послали его теперь в Ровно. Струтинский был снабжен документом, выданным будто бы Костопольской городской управой и удостоверяющим, что он учитель и командир отряда в Ровно за учебниками. Колю мы одели в хороший штатский костюм.

Начальник разведки отряда Лукин, Стехов и я провожали Колю далеко за лагерь. На опушке леса мы остановились, выбрали одно дерево и условились, что в случае перехода лагеря на новое место в дупле этого дерева будет оставлена записка для Коли. Потом мы попрощались, расцеловались, и он пошел.

Мне невольно вспомнился кадр из фильма „Детство Горького“, когда мальчик уходит „в люди“. Коля Струтинский шел лугом, кругом была высокая трава, а мы стояли и смотрели, пока он не скрылся из глаз.

Через два дня после ухода Струтинского из Ровно вернулись Вознюк и Бондарчук. Оба они договорились о явочных квартирах. Но Бондарчуку пришлось там тужавать: в Ровно он работал до войны и теперь встретил на улицах города многих знакомых, которые интересовались тем, что он делает.

Наконец возвратился и Коля Струтинский. Он обстоятельно рассказал все, что узнал: какие немецкие учреждения в городе, где они помещаются, где работают его

знакомые, где живут родственники, у кого можно устроить явочные квартиры.

— Ну, а как твой документ, в порядке? — спросил я.

— Все в порядке. Немцы проверяли. Да что там, он ведь лучше настоящего!

Эти документы мы мастерили сами по немецким образцам.

Своих не узнали

Николай Иванович Кузнецов обстоятельно и подолгу разговаривал со всеми, кто возвращался из Ровно. Он задавал Приходько, Струтинскому, Бондарчуку и Вознюку сотни вопросов.

Но я все еще боялся пускать Кузнецова в Ровно.

— Не стану же я там шум поднимать! Пройдусь по городу, посмотрю и вернусь. А там уж рассудим, как действовать дальше, — уговаривал он меня.

Наконец мы решили его отправить, но не одного, а с Владимиром Степановичем Струтинским, отцом партизанской семьи. Он должен был познакомить Кузнецова со своими родственниками.

Готовили мы Николая Ивановича очень тщательно. Вместе со Стеховым и Лукиным обсуждали каждую мелочь его костюма. Мы подобрали ему по ноге хорошие сапоги. По его фигуре был подправлен трофейный немецкий мундир, на который мы прикалывали и перекальывали немецкие нашивки и ордена. Все это делалось втайне от всего отряда. Ведь и у нас мог быть подсланный немцами агент. Поэтому, как ни тяжело было соблюдать конспирацию в условиях лагеря, мы завели такой порядок: никто из партизан не должен знать того, что его лично не касается. В лагере Кузнецов носил обычную свою одежду, а когда уходил на операцию в немецкой форме, об этом знали только участники операции.

Подготовка длилась три суток. Неизвестно, когда Николай Иванович и Владимир Степанович спали. Днем они заняты были приготовлениями, а вечерами и даже ночами сосредоточенно беседовали, прохаживаясь в стороне от товарищей или сидя где-нибудь на пенёчке.

В Ровно Струтинский и Кузнецов поехали на фурманке: Струтинский в качестве возчика, а Кузнецов как тыловой немецкий офицер, ведающий продовольственными вопросами в районе. Так, по крайней мере, было сказано в документе.

Километров... от Ровно они остановились на одном хуторе, у родственника Струтинского, по имени Вацлав Жигадло. Узнав, в чем дело, Жигадло сказал:

— Пожалуйста, мой дом в вашем распоряжении. Когда нужно, останавливайтесь. Но делайте все осторожно. А то и себя и меня с семьей погубите.

У Жигадло было десять человек детей. С приходом немцев его семья лишилась большой помощи, которую получала от советской власти по многодетности.

Около самого города Струтинский остановился еще у одного родственника. Здесь Владимир Степанович оставил фурманку, а сам с Кузнецовым пошел в город.

По городу они ходили так: Кузнецов по одной стороне улицы, Владимир Степанович — по другой.

Владимир Степанович потом рассказывал:

— Я иду, ноги у меня трясутся, руки трясутся: вот, думаю, сейчас схватят. Как увижу немца или особенно предателя-полицейского, отворачиваюсь. Мне казалось, что все на меня подозрительно смотрят: ведь думаю, в Ровно многие меня знают.

(Продолжение следует)

Se vzpomínáme, že 17. ledna t. r. uplynul rok od smrti naší matky, manželky, babičky a prababičky Marie Benešové, která jako čtyřleté dítě přijela z Čech na Volyn, v Buderáži prožila celý svůj těžký, prací a odříkáním vyplněný život, než se zase vrátila do vlasti. Budiž jí rodná země lehkou! — Vzpomínají a nikdy nezapomenou: manžel, děti, vnuci, pravnuci a známí.

Dne 25. prosince 1949 opustil nás navždy náš drahý otec Ing. Vladimír Průša z Litoměřic, nar. v Mirohošti na Volyni. Děkujeme touto cestou všem, kteří jej na jeho poslední cestě doprovodili.

Mikuláš a Jifi Průša, synové.

Dne 12. února 1950 bude tomu rok, kdy dotlouklo zlaté srdce paní Františky Košťálové, roz. Prokúpkové z Lucka na Volyni. — Drahá sestro, bylo Ti těžko umírat, když jsi tu musela zanechat čtyři sirotky. Odešla bez rozloučení, bez jediného slůvka, zmizel úsměv a zavřely se navždy její upřímné, dobré oči. O tichou vzpomínku v tento pro nás tak smutný den prosí sestra Zdena Kozáková s rodinou a její rodiče Prokúpkovi.

S nezměněným žalem vzpomínáme, že dne 9. I. t. r. uplynul rok od doby, kdy nás navždy opustil ve věku 49 let náš milovaný manžel, otec a dědeček, Václav Klůfa z Hrušvice na Volyni. Zemřel ve svém novém bydlíšti ve vlasti, po které tolik toužil, v Kličíně, okr. Žatec. Nechť je Vám země česká lehkou a spánek v ní sladký! Vzpomínají a nikdy nezapomenou manželka, děti a vnuci.

Vzpomínáme na Václava Pallu

16. září 1944 zemřel u Dukly hrdinou smrtí bojovníka za svobodu československé republiky Václav Palla, nar. 24. listopadu 1921 v Omelanštině na Volyni. Prosíme všechny jeho krajany a známé, aby s námi mu věnovali tichou vzpomínku.

Rodiče, sestra a bratr.

Budujeme sociální fond

Na svatbě Aničky Červinské a Jiřího Liegerského v Opárně 18. 1949 bylo vybráno z podnětu M. Jíčka a prof. Vonky 1.500,— Kčs sociální fond SČzV. — Děkujeme všem, kteří svými dary přispěli této sbírce a novomanželům srdečně blahopřejeme.

Na svatbě Slavuše Slámové a Jiřího Nesvadby konané 22. I. 1950 v Sulejovicích byla provedena z podnětu M. Jíčka a V. Jeníka sbírka na soc. fond, která vynesla 1.340,— Kčs. — Srdečně děkujeme všem dárcům a novomanželům za jemu do dalšího společného života vše nejlepší.

Na křtinách u p. Alexandra Harta v Čejkovicích bylo vybráno na podnět br. Emila Nesvadby a kuláše Zubky na soc. fond 1.700,— Kčs. — Děkujeme všem dárcům a dičím přejeme hodně radosti a vzkřivení zdraví.

Na domácí tryzně po smrti zesnulého s. p. Miroslava Drobného v Mlékojedech bylo vybráno z podnětu o. VI. Pasivice 1.040,— Kčs na podporu sirotků po hrdinech padlých u Dukly. — Srdečně děkujeme všem dárcům a pozůstalým vyslovujeme jim svou soustrast.

Tiskový fond SČzV

Na křtinách u Jana Němečka bylo vybráno z podnětu sboru starobratrů pravoslavné církve v Koclířově Svitav 500,— Kčs na tisk. fond SČzV 500,— Kčs na zařízení pravoslavné kaple. — Děkujeme všem dárcům a iniciátorům sbírky.

Na tiskový fond přispěli: Jaroslav Dlouhý, Milešov čp. 10 — 50,— Kčs, Marie Streitová, Vikýřovice čp. 10 — 50,— Kčs, Marie Vaníková, Svitav čp. 62 — 100,— Kčs, Srdečně děkujeme.

Plk. František Sedláček, Praha, Nad Šárkou 58 zaslal na tisk. fond SČzV 150,— Kčs. — Srdečně děkujeme!

Hajný Josef, Zátyní, p. Dubá, roval na tisk. fond 50,— Kčs, Srdečně děkujeme!

Libovický Vladimír, Krty 64, p. Senice u Podbořan, věnoval na tisk. fond 100,— Kčs na tisk. fond. — Děkujeme.

Krajan Josef Hylas z Udlic, Chomutov, věnoval 100 Kčs na tisk. fond. — Děkujeme.

Malý oznamovatel

Přijme se do domácnosti osvobozená žena, Dohoda ústní. Přijímá se do adm. t. l.

Věrná stráž vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně nákladem vlastním. Odpovědný zástupce listu red. Jaroslav Chudoba. Red. a admin.: Žatec, nám. dr. E. Beneše 155, tel. 550. Tiskne „Svoboda“, filiálka v Žatci, telefon 550. Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů v Praze, č. j. IA - Gre - 2372 - OB. Dohlédací poštovní známky. Předplatné na rok 1950 je 150 Kčs. Konto pošt. spořitelny č. 728.301 — Okresní spořitelna a záložna Žatec a Čechů z Volyně č. 10268.